

Överkänslig av dålig inomhusmiljö

Norrbottnens-Kuriren anger i en artikel att sjukdomen sensorisk hyperreaktivitet kan orsakas av dålig inomhusmiljö. "En del av de drabbade blir helt invalidiserade", säger Ulf Klasson, numera pensionerad läkare i Boden.

Innan pensionen arbetade Ulf Klasson som stabsläkare inom Försvarsmakten.

– Symptomen är diffusa. Det är det som gör det knepigt.

Man pekar ut ämnen från byggmaterial, som fenoler, som en tänkbar orsak. Fenoler bildas bland annat när vinylmaterial ständigt utsätts för fukt. Detta inträffar när man lägger vinylmattor på betonggolv som inte torkat ut tillräckligt.

Orsakar yrsel

Ånga av fenol kan orsaka irritation i näsan, halsen och ögonen, men kan även påverka det centrala nervsystemet och orsaka bland annat illamående, yrsel och huvudvärk.

Symptomen vid sensorisk hyperreaktivitet liknar de vid astma och allergi, men slemhinnan i luftvägarna svullnar inte som vid astma och det går inte att se någon allergisk reaktion om man gör en så kallad pricktest. Sex procent av landets befolkning beräknas lida av sensorisk hyperreaktivitet i varierande grad och reagerar på kemiska ämnen i låga koncentrationer som normalt betraktas som harmlösa.

Lukt inte problemet

Många som är överkänsliga reagerar bland annat med symptom från ögon och luftvägar när de kommer i kontakt med ämnen de inte tål. Sådana ämnen kan vara parfym, kemikalier och luftföroreningar, men även kall luft och ansträngning kan orsaka besvär.

Mycket tyder på att besvären inte har med luktsinnet att göra. Många ämnen som orsakar besvär doftar visserligen starkt, men det är inte lukten som är problemet. Istället är det vårt ganska okända allmänna kemiska sinne – samma sinne som gör att ögonen tåras när vi skär lök – som överreagerar.

Danska Videncenter for Duft- og Kemikalieoverfølsomhed har i en nyligen publicerad publikation: "Increased release of histamine in patients with respiratory symptoms related to perfume" funnit, att de som sedan tidigare hade slemhinneproblem när de utsattes för parfymämnen, reagerade kraftigare än kontrollgruppen. Parfym visade sig framkalla histamin och orsaken kan man inte förklara. Histamin är ett ämne i kroppen som utlöses av allergiframkallande ämnen.

Man kan dock inte använda fynden till att omedelbart börja diagnostisera människor, men man har här hittat fynd att gå vidare med.

Michael Pettersson

Övriga källor:

Tidningen Apoteket Nr 1/2007 "Doftöverkänslighet"

Informationsskriften Sensorisk hyperreaktivitet av Eva Millqvist (20050702): "In The Air – Be Aware!"

Finska Arbetshälsoinstitutet -tti.fi: "Fenol- Sammanfattning"